

ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ ВИНЕСЕННІ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Наталія Андріївна ЛОЗЕНКО,

*студентка факультету комп'ютерних
наук Харківського національного
університету радіоелектроніки*

Науковий керівник: *Турута О. В., канд.
юрид. наук, доцент, доцент кафедри
філософії Харківського національного
університету радіоелектроніки*

There is a huge amount of data in the modern world, from which a lot of useful information can be extracted using various analytical methods. They are based on machine technologies for information processing, which, in turn, are based on mathematical and static methods, and which are called Artificial Intelligence. Today, Artificial Intelligence surrounds us everywhere, from the assistant on the phone to the autopilot in the car. And the legal sector is also no exception, since such methods of information processing are already used. That is why the topic of Artificial Intelligence in the legal sector is relevant today.

Зараз в Україні та світі встановлені камери на дорогах, які фіксують перевищення швидкості, визначають порушення, надають інформацію при розшуку автомобілів. Камери фіксують номер машини, система визначає власника та відсилає штраф. Це одне із застосувань штучного інтелекту при винесенні автоматичних рішень про штрафи на підставі даних з камер. Штучний інтелект допомагає і у судових справах.

Нещодавно був розроблений програмний продукт Verdictum Pro, який прогнозує результат судового позову на основі аналізу 80 мільйонів документів. Система дозволяє передбачити вірогідність перемоги у суді. Verdictum Pro знаходить по даному позову 1000 найбільш схожих судових рішень та ранжує їх за ступенем схожості [1]. Система підбирає рішення, де вимоги позивача були задоволені, частково задоволені або ті, де позивач програв, поміщаючи вгору найбільш схожі на завантажений позов.

З одного боку, використання системи несе у собі певні переваги:

- юрист при підготовці до процесу розуміє вірогідність перемоги та витрачає менше часу на вивчення схожих судових рішень;

- суддя у суді загальної юрисдикції вивчає позов, матеріали справи та з'ясовує, яке рішення зазвичай приймає апеляційна інстанція по схожим справам. Система штучного інтелекту може знайти судові рішення Верховного суду за схожих обставин та показати практику колег, що також важливо для судді;

- клієнт також отримує можливість разом з адвокатом подивитись статистику виграних справ та вирішити, чи варто йому звертатися до суду.

З іншого боку, подібна система має два великих кола проблем.

Перше – технічне. По-перше, така задача потребує зберігання величезних обсягів даних, для яких потрібні Дата-центри. По-друге, обробка інформації потребує великих обчислювальних потужностей. По-третє, необхідно створити програмне забезпечення, яке дозволить на основі зібраних даних робити висновки про факт та склад правопорушень та виводити рішення по ним.

Друге – юридичне. Відповідно до п.3 ст.42 Кримінального процесуального кодексу України обвинувачений має право на низку дій, як, наприклад, звернення за правовою допомогою, надання додаткової інформації у справі, доказів [2], як при адміністративних, так і кримінальних правопорушеннях. Він має право оскаржити рішення, і в цьому випадку мають бути надані докази та обґрунтовані причини, чому було винесено таке рішення. Проблема в тому, що не всі комп'ютерні алгоритми дозволяють надати логічний ланцюжок, який був проведений від передумов до висновків, а також вищевикладені дії практично неможливо здійснити під час машинної обробки справи.

На сьогоднішній день вже неможливо відмовитись від допомоги систем штучного інтелекту, але й залишитися без людських ресурсів теж не можна. Тому найкращим рішенням буде компроміс, тандем людини та обчислювальної техніки. Програми зі штучним інтелектом повинні зберігати інформацію, обробляти та виводити проміжні результати, обґрунтування тих чи інших дій, обчислювати рішення на основі вже наявних даних. Але останнє слово має залишатися за людиною, тому що

саме вона зможе врахувати всі тонкощі та деталі справи. Проте й у цьому разі є деякі мінуси. Не можна прибрати людський фактор, можливий суб'єктивізм, шанс корупційного втручання. Таким чином, система «людина+комп'ютер» є найкращою на сьогоднішній момент і це якраз той випадок, коли від зміни місць доданків сума може змінюватися, тому і зараз є місце для прагнення до покращень.

Список використаних джерел:

1. Как искусственный интеллект помогает юристам предсказать решение суда. URL: <https://biz.liga.net/all/all/press-release/kak-iskusstvennyy-intellekt-pomogaet-yuristam-predskazat-reshenie-suda>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>